

Een stem als donkere chocolade met de krachtige smaak van rode wijn

een portret door Minze bij de Weg

De Koreaanse mezzosopraan Eunkyong Lim won de eerste IVC Wagnerprijs

Prijswinnares Eunkyong Lim met jurylid Cheryl Studer na afloop van het IVC

In september werd tijdens het Internationaal Vocalisten Concours in 's Hertogenbosch voor het eerst gestreden om de Wagnerprijs. Leo Cornelissen schrijft daar elders in dit nummer over. Onder de deelnemers stak er een met kop en schouders bovenuit. De Koreaanse mezzosopraan Eunkyong Lim (1985) betoverde jury en publiek met een 'bronzen' Erda-vertolking en een fraaie Fricka-monoloog. Wie is deze zangeres, een van de vele Koreanen die hun artistieke weg in Europa en dan in het bijzonder Duitsland hebben gevonden? Een portret aan de hand van een e-mailinterview.

Belangstelling voor muziek komt meestal niet uit de lucht vallen. Talloos zijn de musici van wie de familieleden ook aan muziek doen. Het is bij Eunkyong Lim niet anders. Ze vertelt er met liefde over.

'Ik ben in een muzikale familie opgegroeid. Mijn moeder zingt graag, heeft een mooie stem en speelt piano. Ook mijn vader

heeft een mooie stem, maar hij zingt niet zo graag als mijn moeder. Mijn zuster heeft in Korea de bachelorstudie vocale muziek afgesloten, nu studeert ze echter iets heel anders aan de Ludwig Maximilians Universiteit in München. Ze speelt heel goed piano, neemt nog altijd pianolessen en begeleidt mij vaak bij het oefenen. Als ik met mijn zuster bij mijn ouders ben musiceren wij altijd. Mijn zuster begeleidt dan aan de piano en mijn moeder en ik zingen samen. Dit harmonieuze samenzijn tovert bij mijn vader vaak een lach op zijn gezicht.

De laatste keer dat ik in Korea was wilde mijn moeder een paar zanglessen bij mij nemen, zodat ze beter in het koor kan meekomen. Ik heb haar een paar tips gegeven terwijl mijn zuster haar een beetje pianoles heeft gegeven. We hadden er niet veel tijd voor, maar zo met zijn drieën musiceren was een mooi moment.'

Hoe komt een Koreaans meisje aan belangstelling voor klassieke muziek?

'Mijn ouders hadden thuis een piano, al voor ik op de wereld kwam. Mijn moeder speelde graag piano en zong daar bij. Dat vond ik natuurlijk erg leuk. Thuis hadden we veel klassieke muziek waar ik altijd graag naar heb geluisterd en die ik heb 'meegezoemd'. Toen ik op school zat heb ik in het schoolkoor, solo en in een kwartet gezongen. Ik kreeg veel complimenten voor mijn stem. Al vanaf mijn negende wilde ik operazangeres worden. Mij ouders hebben mij bij dat streven krachtig gesteund. Zo kon ik piano- en vioollessen nemen om mijn muzikaliteit verder te ontwikkelen. Bovendien kon ik op zwembles gaan om mijn ademhalingsorgaan sterker te maken.'

Vond u dat leuk, want u was nog jong?

'Eerlijk gezegd hield ik niet echt van pianospelen, maar ik ben mijn moeder dankbaar dat ze een beetje druk heeft uitgeoefend. Zonder een zekere basisvaardigheid op de piano had ik veel problemen gehad bij het oefenen en instuderen. Wat mij heel erg gelukkig maakt is dat mijn ouders mijn droom geweldig vinden, mij vertrouwen en aanmoedigen. Ze zijn mijn grootste steunpilaren.'

München

Waar heeft u uw opleiding gevolgd?

'Ik heb in Korea aan de Yonsei Universiteit in Seoul mijn bacheloropleiding vocale muziek afgesloten. Dat was in 2008. Aansluitend ben ik naar Duitsland gegaan. Daar heb ik bij verschillende 'Musikhochschulen' toelatingsexamen gedaan. Ik wilde altijd in München studeren, want zowel de stad als de muziekhogeschool bevielen mij heel goed. Gelukkig kon ik in München meteen aan de eenjarige opleiding 'muziektheater en concertzang' deelnemen. Daarna volgde de 'Meisterklasse

Liedgestaltung'. Ook heb ik bij José van Dam een masterclass Frans repertoire gevolgd en tijdens het Richard Strauss Festival in Garmisch Partenkirchen een masterclass bij Bernd Weigl.

Al met al heb ik door mijn studie in München heel divers onderwijs gehad, onder andere koorrepetitie, spraakvorming, voorzingertraining en ik heb veel kansen gekregen mij op het toneel te laten zien. In Korea heb je dat niet. Het was wel een harde tijd omdat ik twee vakken tegelijk studeerde. Maar de meeste lessen waren individueel en daardoor kon ik geconcentreerd en intensief aan het werk en een repertoire opbouwen.'

In Europa zingen veel zangers uit Korea zoals u. Is daar een verklaring voor?

'Al in Korea was het mij duidelijk dat ik mijn studie in het Duitse taalgebied wilde voortzetten. Ik vond Duits altijd een charmante taal.'

Was die niet moeilijk om te leren?

'Jazeker, en je stopt nooit met leren, vooral niet op grammaticaal gebied.'

Maar goed, u ging naar Duitsland.

'Mijn lerares in Korea heeft vijftien jaar in Duitsland gewoond en in heel Europa gezongen. Zij raadde mij aan naar Duitsland te gaan en de Europese muziekcultuur mee te maken. Een muziekcultuur die diep in het leven en de harten van de mensen is verankerd. Bovendien heb je daar meer mogelijkheden om je op het podium te laten zien. Ik neem aan dat veel Koreaanse musici om die reden naar Europa komen.'

*Eunhyong als Marchesa Melibea in Il Viaggio a Reims
foto Tanja Dorendorf*

Warmbloedig, donker gekleurd, krachtig en dramatisch

Hoe zou u uw stem omschrijven?

'Toen ik met mijn studie in Korea begon was ik onzeker in welk stemvak ik moest zingen. Tot aan het voordiploma, het vierde semester, betwijfelde ik of ik werkelijk een mezzosopraan ben, want sommige mensen brachten mij aan het twijfelen. Alleen mijn lerares was ervan overtuigd dat ik een dramatische mezzosopraan zou worden en zij liet mijn stem zich op een natuurlijke wijze ontwikkelen.'

Wat dachten ze dan dat u was? Een sopraan?

'Als je erg jong bent is het moeilijk beslissen welk stemvak je hebt. Je stem ontwikkelt zich met de tijd en dat duurt in de midden en lagere regionen langer dan in de hogere regionen. Omdat mijn lage regionen zwak ontwikkeld waren was ik een tijd in dubio. Ik probeerde andere sopranen na te doen, maar dat werkte absoluut niet.

Critici omschrijven mijn stem nu als warmbloedig, donker gekleurd, krachtig en dramatisch. Ze klinkt rond en volumineus en zou zich wel eens in de richting van een alt kunnen ontwikkelen. De volgende uitspraak over mijn stem bevalt mij erg: ze is als een donkere chocolade die rond en zacht in de mond smelt, maar ze heeft ook een donkere en krachtige smaak als rode wijn.'

Welke repertoire past bij die ronde en donkere stem?

'Hoewel ik een krachtige en dramatische stem heb zing ik graag met veel coloraturen. Door de werken van Händel en Rossini blijft mijn stem flexibel en elastisch. Ik heb het tot nu toe niet aangedurfd om dramatische opera's zoals die van Verdi en Wagner te zingen. Maar het winnen van de Wagnerprijs heeft mij gemotiveerd en ervan overtuigd dat ik dramatische rollen kan zingen.

Ik zing ook graag klassieke liederen. Tijdens mijn studie in München heb ik veel Duitse liederen gezongen, onder andere van Richard Strauss, Gustav Mahler, Richard Wagner, Johannes Brahms en Franz Schubert. Op liedavonden ontstaat er altijd zo'n intieme band en spannende sfeer tussen de kunstenaar en het publiek.'

Repertoire

Voor het Nederlandse publiek dat u niet kent: welke rollen heeft u gezongen en in welke theaters?

'Ik heb gedebuteerd bij het Deutschen Theater in het Prinzregententheater in München, daar heb ik een paar rollen gezongen. Om te beginnen Olga in *Tri Sestri* van Peter Eötvös. Dat was echt een uitdaging, een hedendaagse opera in het Russisch. Die rol heb ik daarna ook in de Staatsoper Unter den Linden (toen tijdelijk in het Schiller Theater, MbdW) gezongen.

De rol van Marcellina uit *Le Nozze di Figaro*, die ik in Korea al voor het Korea Broadcasting System had opgenomen, heb ik ook in het Prinzregententheater en in de Staatsoper van Hannover gezongen. Ook in het Prinzregententheater was ik als de boswachteres uit *Het Sluwe Vosje* van Janacek te horen. Bij de Eutiner Festspiele zong ik de derde dame uit *Die Zauberflöte* en Mercedes in *Carmen*. In het Stadtheater van Aken heb ik Bradamante in *Alcina* en Bernadette Blanchard in de hedendaagse opera *Prinzessin im Eis* van Anno Schreier uitgevoerd.

Ik heb ook veel gezongen in het theater van Luzern; de mezzorol in de wereldpremière van *Antilope* van Johannes Maria Staud, de Dryade in *Ariadne auf Naxos* en Florence Pike in *Albert Herring*. En in hetzelfde theater was ik ook te horen en te zien als de bedelares in *Sweeney Todd*, als Ursula in *Beatrice et Bénédict* en als Marchesa Melibea in *Il Viaggio a Reims*.'

Bedelares in Sweeney Todd foto T.Dorendorf

Als ik naar de lijst van uw optredens kijk, zie ik dat u in relatief veel eigentijdse opera's heeft gezongen. Bent u in hedendaagse opera's geïnteresseerd of heeft u vooral meegedaan omdat er nu eenmaal brood op de plank moet komen?

'Als ik geen belangstelling voor moderne opera's had zou ik niet ja hebben gezegd op de uitnodigingen. Hedendaagse muziek is voor een deel helemaal niet zo eenvoudig om te begrijpen. Vaak komen er onverwachte akkoorden in voor (overmatige en verminderde harmonieën) en je weet vaak niet precies wat de bedoeling van de componist was. Of het is niet zo eenvoudig om de juiste tonen te treffen. Maar omdat ik relatief goed van blad kan zingen, kan ik eigentijdse muziek in korte tijd leren.

Een groot voordeel van de hedendaagse muziek is dat je de mogelijkheid hebt om met de componist over zijn werk te praten. Daardoor kan ik intensief voelen wat met het werk

bedoeld wordt en dat is erg plezierig. Tot nu toe heb ik in drie eigentijdse opera's gezongen en alle keren de mogelijkheid gehad met de componist over zijn werk te spreken. Daar heb ik alle keren erg van genoten.'

Hebt u plannen voor de komende maanden?

'Ik ga intensief werken aan mijn nieuwe Wagnerrepertoire. Ik wil voor het komende seizoen een paar nieuwe stukken instuderen omdat ik veel aanvragen heb gekregen als dramatische mezzosopraan. Ik heb een paar afspraken om voor te zingen in mijn agenda staan en ik verheug mij erop dat ik mijn nieuwe Fricka monoloog kan presenteren.'

Heeft het winnen van de Wagnerprijs invloed gehad op de aanvragen die u krijgt?

'Ik denk dat het er zeker mee te maken heeft. Toen ik nog studeerde kreeg ik al uitnodigingen als dramatische mezzosopraan, maar toen was ik daar nog niet klaar voor. Mijn stem was te jong om dergelijke rollen te zingen. Het winnen van de Wagnerprijs heeft mij gemotiveerd en ervan overtuigd dat ik dramatische rollen aankan. Ik zal in de toekomst bij audities een heel compact repertoire laten horen.'

Concoursen

Voor jonge zangers vormen concoursen een essentieel onderdeel van hun stap naar het podium. Voor Eunkyong Lim was dat niet anders. Voor ze zich bij het IVC presenteerde nam ze al aan zes andere concoursen deel. Ze was van de partij bij het ARD concours en het Tsjajkovski concours. Bij het

Belvedere concours en het concours van Bilbao drong ze tot de finale door. In het Hilde Zadek concours won ze de derde prijs en in de Maria Callas Grandprix de tweede prijs. En toen kwam 's Hertogenbosch.

Had u verwacht de Wagnerprijs te winnen?

'Nee, want ik was er pas relatief laat aan begonnen mij op de Wagnerprijs voor te bereiden. De monoloog van Fricka uit *Die Walküre* heb ik voor het concours in korte tijd intensief voorbereid en voor het eerst met publiek gezongen. Ik was erg nerveus want het was mijn Fricka première. De aria van Erda uit *Das Rheingold* zing ik al wel een paar jaar.'

Sommige mensen zeggen dat Wagner zingen moeilijk is. Volgens anderen is het juist eenvoudig als je de goede stem maar hebt. Hoe beleeft u het zingen van Wagner?

'Ik denk dat het zingen van Wagner veeleisend is en dat niet iedereen dat kan. Zelfs als je er de juiste stem voor hebt moet je er voorzichtig mee omgaan en langzaam beginnen. Anders zou het wel eens snel riskant kunnen worden voor de stem. De uitspraak moet zo perfect mogelijk zijn, vooral de consonanten (medeklinkers, MbdW) moeten goed gekauwd en uitgespuugd worden, bijvoorbeeld bij 'als Wälse wölfisch im Walde du schweifest'. Anders heb je direct verloren.

Als ik Wagner zing, neem ik meer tijd voor het inzingen. Het lichaam moet van top tot teen open zijn en klaar staan. Tot nu toe heb ik maar een klein deel van de werken van Wagner gezongen en ik moet zeggen, ik vind het zingen van Wagner behoorlijk zwaar.'

Florence Pike in Albert Herring foto T.D.

*Hebt u al besloten wat u met de Wagnerprijs van € 5000,- gaat doen?*¹

'Ik wil met het geld graag rollen van Wagner instuderen die bij mij en mijn stem passen. Ik denk daarbij aan Fricka, Waltraute en Erda in *Siegfried*. Ik zou die rollen graag om te beginnen met de koorrepetitor instuderen. Daarna zou het geweldig zijn als ik les kan nemen bij een Wagnerspecialiste. Ik denk daarbij heel speciaal aan Christa Mayer. Zij is de bekendste in Wagner gespecialiseerde mezzosopraan en zingt Wagnerrollen overal op de wereld. Sinds tien jaar doet ze mee aan de Bayreuther Festspiele waar ze rollen zingt van Brangäne tot Erda. Wat wil je meer!'

Bent u zelf al eens in Bayreuth geweest?

'Ik kreeg een keer de mogelijkheid, vele jaren geleden, maar helaas kwam dat toen niet uit. Daarom ben ik des te blijer dat ik in 2018 als stipendiaat bij de Bayreuther Festspiele aanwezig kan zijn.'

Eunhyong Lim op internet

Eunhyong Lim is met verschillende stukken op internet te vinden. De meeste uitvoeringen komen van concoursen waaraan ze heeft meegedaan.

Or la tromba in suon festante uit *Rinaldo* van Georg Friedrich Händel:

<http://tch15.medici.tv/en/performance/round-1-voice-june-23-1620>

Amour! viens aider ma faiblesse uit *Samson et Dalila* van Camille Saint-Saëns:

<https://www.youtube.com/watch?v=P1ROqpNovj8>

Cruda sorte uit L'Italiana in Algeri van Gioacchino Rossini:

https://www.youtube.com/watch?v=cFZ-bk_ZNjg

Parto, parto uit La Clemenza di Tito van Wolfgang Amadeus Mozart:

<https://www.operamusica.com/artist/eunhyong-lim/video/15343>

Om de links te beluisteren kan men het beste het artikel openen op de website:

www.wagnergenootschap.nl/artikelen

¹ De prijs is uitsluitend bestemd ter bekostiging van lessen bij een vooraanstaand Wagner pedagoog.